GAZETA KRAKOWSKA

Prenumerata na zwyczaynym papierze złp. 12, na francuzkim złp. 15.

Nᴱᴿ 113.

Pojedynczy numer na zwyczaynym papierze gr. 10.

CZWARTEK DNIA 11 LISTOPADA 1830 ROKU.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na O° Reaumira.

Dzień godzina		Barometr na O° z.	Therm:	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf:	UWAGI.
10.	7	27 6, 868	† 7. 1	100	zachodni słaby	chmury	
	12	„ 7, 353	† 9. 3	100	wschodni słaby	pochmurno	
	3	„ 7, 319	† 9. 6	100	połudn ws. słaby	„ „	
	9	„ 7, 150	† 6. 0	100	„ „	„ „	

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

Haga 27 *Października.* — Wczoray na krótki czas przed północą, żołnierze stoiący na straży od ogrodu tuteyszego pałacu królewskiego, usłyszeli wystrzał, i uyrzeli latarnią w tey samey stronie, gdzie wystrzał nastąpił, to iest w ogrodzie królewskim. Kapral będący na straży poszedł ku temu mieyscu, i dwa razy kazał strzelić w tym kierunku; latarni już niewidziano, a noc była tak ciemna, iż o dwa kroki nie można było widzieć; twierdzi iednak kapral, iż widział biegnących kilku ludzi. Przybyły zaraz dwa patrole, ieden z woyska, a drugi gwardyi gminney; przeyrzano cały ogród, i kilkokrotnie wystrzelono na różne strony, lecz nic nie okryto; zapewnia atoli kapral, iż piasek i ziemię na niego rzucono: całą noc patrolowano bez żadnego skutku. Zdaie się więc, iż albo podofficer będący na straży i oba szyldwachy mylny rapport uczynili; albo, iż niektórzy źle myślący ludzie, zapewne przychodnie, ułożyli plan wzniecenia obawy i podania dziennikom sposobności do rozpościerania, fałszywych pogłosek. Tymczasem król Jmć rozkazał, aby osobną straż postawiono przed pałacem królewskim i palisadami od strony ogrodu.

Dnia 1 *Listopada.* — Xiąże Oranii przybył do tuteyszey stolicy.— Krol wydał rozkaz do flotty niderlandzkiey na morzu środziemnem zostaiącey, aby nayspieszniey powracała, dla obrony własnych rzek i brzegów morskich. Naynowsze doniesienia z Antwerpii potwierdzaią wiadomość, że od dnia 27 października strzelanie tam ustało, i że jenerał Chassé podpisał zawieszenie broni, aż do dnia 2 listopada. —

Bruxella 29 *Października.* — Los Antwerpii zostaje w zawieszeniu. Układy pomiędzy P. Felixem Chazal delegowanym od rządu tymczasowego, i jenerałem Chassé dowodcą woysk królewskich w twierdzy Antwerpii, nie mogły przyiść do skutku; albo-

wiem iedna, i druga strona podawały sobie warunki trudne do wykonania, a mianowicie pod tym względem, że powstańcy żądają, iżby hollendrzy natychmiast z twierdzy ustąpili; przeciwnie zaś jenerał Chassé ma rozkaz bronić się w niey do ostatniego.— Tym czasem miasto Antwerpia doznało okropney klęski. Pożar, który się rozpoczął w nocy dnia 27, skutkiem rzucania kul ognistych z fortecy, dopiero nazajutrz z rana zaczął nieco ustawać; przez cały dzień atoli dla duszącego dymu, trudno było pokazać się na ulicy. Przyczyna tego okropnego wypadku była następująca: przybyłe woysko ochotników do Antwerpii, zostało tam przyjęte z okrzykami radości; jenerał Chassé przyrzekł był poprzedniczo niebombardować miasta, jeżeli go zostawiemy w spokoyném posiadaniu arsenału i portu. Ochotnicy nasi naradzali się jeszcze względem tych dwóch ważnych punktów; kiedy hollendrzy rozjątrzyli ich niespodzianie, dawszy do nich dwa razy ognia, tak dalece, że od razu rzucili się na woysko i arsenał. Natychmiast cytadella i fregaty stojące w porcie, otwerzyły straszliwy ogień, jak mówią ze stu dział na raz, przeciwko miastu. Wspaniałe budowle wzdłuż portu, niebawem zamieniły się w zwaliska. Przeszło 70 gmachów w perzynę obróconych zostało. Postępek ten jeszcze większe sprawił rozjątrzenie; mówią że parlamentarz od jenerała Chasse tego wieczora do miasta przybyły, został zamordowany przez pospólstwo; poczem jenerał miał znowu rozpocząć ogień.

Takowe wiadomości przybyłe z Antwerpii, rozjuszyły niezmiernie lud bruxelski, iż obawiano się nawet, ażeby się nie rzucił na więzienia, i niewymordował hollendrów trzymanych w niewoli.

Wszelkie atoli wiadomości z Antwerpii zgadzają się jednak na to, że w mieście tem straszney rzezi dopuszczono się na hollendrach, wprzod niż jenerał Chasse otworzył ogień do miasta.

Wczoray o godzinie 10 wieczor, komitet centralny tymczasowego rządu dokończył i złożył dzieło swoie obeymujące projekt do konstytucyi, który przed zgromadzeniem kongressu dla wiadomości każdego, przez wszystkie pisma publiczne ogłoszonym zostanie. Podług osnowy rzeczonego projektu, forma przyszłego rządu, ma bydź dziedziczno-monarchiczna z senatem i izbą prawodawczą.

Antwerpia 29 *Października*. — Okropne tu panuje spustoszenie i trwoga. Wszyscy mieszkańcy niezdòlni do obrony, wyprowadzili się z miasta. Ulice prawie wszystkie są zatarassowane, zgorzeliska dotąd jeszcze wyziewają dym na około; niezmierne massy brabantczyków zapełniają wszystkie punkta obrony. Cały ich ubior stanowi kitel drelichowy, kaszkiet i szabla u pasa. Prócz tego uzbrojeni są w karabiny lub fuzye myśliwskie. Jest to okropny korpus. Srogość, wzgarda wszelkiego niebezpieczeństwa, i naywyższa nienawiść do Hollendrów, są jego hasłem. Dwa tysiące Belgów składających się z rozmaitych klass ludu, uprosili, aby im wolno było poświęcić życie swoje, dla zdobycia warowni. Podobney rewolucyi, niebyło jeszcze może przykładu; niechcą tu o niczém słyszeć i wiedzieć, jak tylko o morderstwie i spustoszeniu. Czyli kray ten nazywać się będzie Brabancyą francuską, lub rzeczą pospolitą udzielną, i kto nim rządzić będzie? tey chwili o tém mowy niemasz. Tyle tylko wie każdy, i tego tylko pragnie, ażeby poyść do Hollandyi i tam kamień na kamieniu zostawić.

Brzegi Renu 26 *Października*.— Rozeszła się tu pogłoska, że jenerał Van Hallen

wyrokiem sądu wojennego na śmierć skazany został, i że wyrok takowy natychmiast wykonano.

Leodyum 29 *Października.* — Podróżny przybyły tu z Antwerpii donosi, że trzecia część tego miasta w perzynę obróconą została.

Paryż 28 *Października.* — Depesza telegraficzna z Bajony pod d. 26 b. m. donosi, że d. 25 o godzinie 3 popołudniu, jenerał Mina wszedł do miasta Irun. — Oddział woyska królewskiego z prowincyi, który tam się znaydował, cofnął się zaraz w głąb kraju. Mina po krótkim spoczynku, udał się ku twierdzy San Sebastyan.

List prywatny z Bajony pod d. 22 donosi, że Jouanito jeden z dowodzców hiszpańskich, porozumiał się z Miną, i przeszedł na jego stronę. Gdyby się ta niepewna wiadomość potwierdziła, mogłaby mieć wielki wpływ na dalsze postępy Miny. Codziennie przybywają karabinierowie de obozu pomienionego jenerała. Postępuje on ciągle na przód, i zwielką przezornością, a korpus jego powiększa się co chwila. Wielu dowódców nagranicznych wdaje się znim w umowy, kilku Alkadów poddało się iego władzy, a ochotnicy królewscy, albo na jego stronę przechodzą, lub uciekają przed nim.

Przeciwnie zaś powstańcy którzy wtargnęli do Katalonii, doznali zupełney klęski, i pod Peralada od przewyższającey siły hiszpańskiey napadnieni i zbici, przymuszeni zostali do ucieczki.

Różne dzienniki zapewniają, że w Wandei doyrzewa powstanie. Rząd francuzki przedsięwziął stosowne środki do przytłumienia niebezpiecznych zamachów.

Potwierdza się wieść o wkroczenia powstańców hiszpańskich, w granice swoiey oyczyzny w kilku punktach.

— *Dnia* 30 — Dziennik *Posłaniec izb* donosi: że następująca zmiana zaszła dziś w ministerstwie: P. Lafitte został ministrem skarbu, i prezesem rady ministrów; P. Odillon Barrot ministrem spraw wewnętrznych; jenerał Sebastyani ministrem spraw zagranicznych; P. Merilhou ministrem oświecenia; P. Dupont de l'Eure ministrem sprawiedliwości; marszałek Gerard ministrem woyny. Imie ministra morskiego nie jest jeszcze wiadome. Przedonegdy rząd nasz, zawarł układy o kupno 566,000 karabinów angielskich, potrzebnych do uzbrojenia gwardyi narodowey. — Tegoż dnia kommissya izby parów, wysłuchała zeznań byłych ministrów. Badanie xięcia Polniaka trwało aż 7 godzin. Jenerał hiszpański Quiroga przejechał przez Bordeaux, i ztamtą udał się do Hiszpanii. — W woysku Miny panuje surowa karność. Wielu swoich żołnierzy kazał już rozstrzelać za rabunek, i kradzież.

Madryt 19 *Października.* — Nadeszła tu wiadomość z Malagi, że mocny oddział jazdy konstutucyonistów w targnął do tego miasta, i wszystkich więzniów za polityczne przestępstwa pozamykanych, kazał wypuścić na wolność.

Do Arragonii wysłano tu dziś gońca z rozkazem do kapitana jeneralnego Liaudot, aby się cofał ku stolicy. Dzisieysze wiadomości wielką trwogą napełniły rojalistów. Słychać że powstańcy weszli do Arragonii i Nawarry, z wielką siłą.

WIADOMOŚCI HANDLOWE.

Hamburg 26 *Października.* — Przestano nagle żądać wexlów na Amsterdam; na Petersburg, Londyn i Paryż dosyć jest ochotników, na Wiedeń zaś po większey części tylko ofiarowane.

W handlu w ogólności wielka panuje bezczynność.

— *Dnia* 27.— Na giełdzie dzisieyszey dosyć było znaczne żądanie papierów publicznych. Srebro znowu jest ofiarowane po 5% do eskontowania. Żądanie wexlów na Paryż powiększa się, jak równie na Londyn utrzymuje się.

— *Dnia* 29.— Pokazuje się, iż giełda d. 26 b. m. bardzo była w złym stanie; gdyż otrzymane listy z dnia tegoż donoszą nam o znacznem zniżeniu się kursów. Wypadek giełdy dzisieyszey w ogólności nie był pomyślny i tylko na gotowe pieniądze ułatwiają się interessa, dla załatwienia obecnych potrzeb do zbliżaiącey się likwidacyi, która jak się okazuje, dosyć pomyślnie odbędzie się. Jakoż eskonta z 5% wròciła znowu do 4%.

Gdansk 28 *Października.* — Kurs wexlów dosyć dobrze się utrzymuje, szczególniey na Amsterdam. Z tem wszystkiem wiele było papierów na placu; tak iż skoro gwałtownieysze potrzeby zostały załatwione: można było dostać wszelkich papierów o½% niżey ich kursu.

— *Dnia* 1 *Listopada.*— Od niejakiego czasu interessa zbożowe nowego u nas nabierają ruchu: znaczna też część pszenicy w dobrym gatunku, sprzedaną została po zł. 490.

W Bruxelli podniosła się cena pierwszych potrzeb życia do nadzwyczayney wysokosci. Funt mięsa płacą po 40 kr.

Moskwa 18 *Października.* — Cholera morbus, która się od d. 1 października ziawiła w naszem mieście, jest przyczyną zupełney stagnacyi w handlu. Zdaje się jednak, iż od dni kilku zmnieyszyła się liczba ofiar nią dotkniętych; lękać się przecie należy, aby skutki tey epidemii przez długi jeszcze czas niedały się czuć w handlu.

Londyn 22 *Października.*— Cena cynku, pomimo iż mały jest jego przywóz nie podnosi się wcale i utrzymuje się od 10. 5-10. 10.

Cło wchodowe od zboża na tydzień zaczynający się od d. 21 b. m. postanowione: na pszenicę 25 8.

Kurs wszystkich prawie papierów publicznych ma się ku zniżenieniu. Otrzymane wiadomości z Paryża i z Belgium, obudzają niespokoyność.

Amsterdam 23 *Października.*— Słaby u nas kurs wexlòw i żadne w nieh prawie nie robią się interessa wyiąwszy w wexlach na Frankfurt i Londyn, które są poszukiwane po kursie nawet nadzwyczay wysokim.

— *Dnia* — 26 *Października.* — Kurs papierów publicznych, znacznie się zniżył dnia wczorayszego. Pożyczka Hope 5% stała 91 1/4; nowa 92% Inskrypcye w assygnatach 6% po 56%. Certyfikaty hamburgskie 88 do 89%. Obligacye anglo rossyskie 88%.

Wexle na Paryż były żądane na termin. Na Hamburg, miały i kupujących i przedających. Wszelkie zaś inne wexle były bez użycia.

Berlin 28 *Października.* — Kurs papierów publicznych lubo się z początku dosyć dobrze utrzymywał, zniżył się w końcu. Obligacye anglo-rossyiskie stały po 94 1/2 polskie udziałowe po 52 1/2. W wexlach bardzo mało interessów odbywa się.
